Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2026/2401

5.11.2026

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2026/2401,

annettu 29 päivänä lokakuuta 2026,

aihetta ”työvoimakustannusten rakenne” koskevien muuttujien luettelon ja kuvauksen sekä niiden teknisten määrittelyjen, tilastollisten luokitusten, jaottelujen ja tarkkuustavoitteiden vahvistamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2025/941 mukaisesti

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon yrityksiä koskevista Euroopan unionin työmarkkinatilastoista ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 530/1999 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 450/2003 ja (EY) N:o 453/2008 kumoamisesta 7 päivänä toukokuuta 2025 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2025/941 ([1]) ja erityisesti sen 4 artiklan 7 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Alueyksiköitä ja toimialoja koskevien tilastojen olisi oltava kansainvälisesti vertailukelpoisia. Sen vuoksi jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten olisi käytettävä tilastollisia luokituksia, jotka ovat yhteensopivia NUTS ([2])- ja NACE ([3])-luokitusten kanssa.

(2) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat Euroopan tilastojärjestelmää käsittelevän komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muuttujien luettelo ja kuvaus sekä niiden tekniset määrittelyt

1. Komissiolle (Eurostatille) toimitettavien muuttujien luettelo ja kuvaus sekä niiden tekniset määrittelyt aiheen ”työvoimakustannusten rakenne” osalta sekä käytettävät tilastolliset luokitukset vahvistetaan liitteessä I.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava oppisopimusopiskelijoita koskevat muuttujat ainoastaan, jos heidän osuutensa työntekijöiden kokonaismäärästä on yli 1 prosentti. Oppisopimusopiskelijoiden osuus työntekijöiden kokonaismäärästä on arvioitava muuttujan B28 ”Työsopimuksen tyyppi” perusteella, sellaisena kuin se on ilmoitettu aiheen ”ansiorakenne” uusimpien tietojen perusteella kaikkien vähintään 10 työntekijän yritykseen kuuluvien paikallisten yksiköiden osalta ([4]).

2 artikla

Tavoiteltu tarkkuus

Tilastollisten tutkimusten tarkkuustavoitteet vahvistetaan liitteessä II.

([1]) EUVL L, 2025/941, 20.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/941/oj.
([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1059/2003, annettu 26 päivänä toukokuuta 2003, yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS) (EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1059/oj).
([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1893/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, tilastollisen toimialaluokituksen NACE Rev. 2 vahvistamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3037/90 ja tiettyjen eri tilastoaloja koskevien yhteisön asetusten muuttamisesta (EUVL L 393, 30.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj).
([4]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2025/1526, annettu 29 päivänä heinäkuuta 2025, aihetta ansiorakenne koskevien muuttujien luettelon ja kuvauksen sekä niiden teknisten määrittelyjen, tilastollisten luokitusten ja tarkkuustavoitteiden vahvistamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2025/941 mukaisesti (EUVL L, 2025/1526, 30.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1526/oj).

3 artikla

Tietojen toimittamista koskevat mallit

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava tietokokonaisuudet komissiolle (Eurostatille) sähköisessä muodossa, mukaan lukien kaikilta osin tarkastetut ja editoidut tiedot, joiden on oltava validointisääntöjen mukaisia liitteessä I kuvatun muuttujia koskevan eritelmän mukaisesti. Tiedot on toimitettava kokonaisina tietokokonaisuuksina, jotka kattavat kaikki muuttujat, tarkistettujen havaintojen ja muuttujien lukumäärästä riippumatta.

2. Jäsenvaltioiden on asetettava komission (Eurostat) saataville tässä asetuksessa edellytetyt tiedot käyttämällä komission (Eurostat) täsmentämiä tilastollisten tietojen vaihtostandardeja sekä keskitettyä tietojen vastaanottopistettä.

4 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 29 päivänä lokakuuta 2026.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN

LIITE I

1. MUUTTUJIEN LUETTELO JA KUVAUS

On toimitettava kolme tietokokonaisuutta:

— Tietokokonaisuus A: kansalliset tiedot (yksi tietue jokaista paikallisen yksikön toimialaa kohti NACE-luokituksen pääluokka- ja kaksinumerotasolla). On myös toimitettava seuraavat NACE-aggregaatit: NACEn pääluokat B–T, B–T paitsi P, B–O, B–F, G–O ja P–T.

— Tietokokonaisuus B: yrityskokoluokittain eritellyt kansalliset tiedot (yksi tietue jokaista paikallisen yksikön toimialaa kohti NACE-luokituksen pääluokka- ja kaksinumerotasolla kunkin sellaisen yrityskokoluokan osalta, johon paikallinen yksikkö kuuluu).

— Tietokokonaisuus C: alueelliset tiedot NUTS 1 -tasolla (yksi tietue jokaista paikallisen yksikön toimialaa kohti NACE-luokituksen pääluokka- ja kaksinumerotasolla kunkin alueen osalta).

Tietokokonaisuutta C ei vaadita niiden maiden osalta, joissa NUTS 1 vastaa kansallista tasoa.

Jäljempänä luetelluista muuttujista on toimitettava joko tietokokonaisuus A tai kaikki kolme tietokokonaisuutta. Pakollisesti toimitettavat tiedot on merkitty P-kirjaimella ja vapaaehtoisesti toimitettavat tiedot V-kirjaimella.

Kaikkiin muuttujiin on sisällytettävä oppisopimusopiskelijat sekä palkalliset harjoittelijat ja muut harjoittelijat.

Niiden oppisopimusopiskelijoita koskevien muuttujien kohdalla, jotka 1 artiklan 2 kohdassa täsmennettyjen maiden on toimitettava, on merkintä ”$P_{1\,\%}$”.

Yksityiskohtainen aihe	Muuttujan tunnus	Muuttujan nimi	Tietokokonaisuus A	Tietokokonaisuudet B ja C ([1])
Työntekijät	A1	Työntekijöiden kokonaismäärä	P	P
	A11	Kokoaikaiset työntekijät	P	P
	A12	Osa-aikaiset työntekijät	P	P
	A121	Osa-aikaisten työntekijöiden määrä kokoaikavastaaviksi muunnettuna	P	P
	A1A	Oppisopimusopiskelijat	$P_{1\,\%}$	$P_{1\,\%}$
	A1A1	Osa-aikaisten oppisopimusopiskelijoiden määrä kokoaikavastaaviksi muunnettuna	$P_{1\,\%}$	$P_{1\,\%}$
Tehdyt työtunnit	B1	Todellisten vuosityötuntien kokonaismäärä	P	P
	B11	Kokoaikaisten työntekijöiden todelliset vuosityötunnit	P	P
	B12	Osa-aikaisten työntekijöiden todelliset vuosityötunnit	P	P
	B1A	Oppisopimusopiskelijoiden todelliset vuosityötunnit	$P_{1\,\%}$	$P_{1\,\%}$
Maksetut työtunnit	C1	Maksettujen vuosityötuntien kokonaismäärä	P	
	C11	Kokoaikaisten työntekijöiden maksetut vuosityötunnit	P	
	C12	Osa-aikaisten työntekijöiden maksetut vuosityötunnit	P	
	C1A	Oppisopimusopiskelijoiden maksetut vuosityötunnit	$P_{1\,\%}$	

Yksityiskohtainen aihe	Muuttujan tunnus	Muuttujan nimi	Tietokokonaisuus A	Tietokokonaisuudet B ja C ([1])
Työvoimakustannukset	D1	Palkansaajakorvaukset	P	P
	D11	Palkat ja palkkiot	P	P
	D111	Välittömät korvaukset, lisäpalkkiot ja palkanlisät	P	P
	D1111	Välittömät korvaukset, lisäpalkkiot ja palkanlisät, jotka maksetaan jokaisella palkanmaksujaksolla	P	
	D1112	Välittömät korvaukset, lisäpalkkiot ja palkanlisät, joita ei makseta jokaisella palkanmaksujaksolla ([2])	P	
	D112	Maksut työntekijöiden säästöjärjestelmiin	P	P
	D113	Korvaukset vapaapäivistä	P	P
	D114	Luontoismuotoiset palkat ja palkkiot	P	P
	D1141	*Yrityksen tuotteet*	V	
	D1142	*Työsuhdeasunnot* ([3])	V	
	D1143	*Työsuhdeautot*	V	
	D1144	*Osakeoptiot ja osakeosto-ohjelmat*	V	
	D1145	*Muut*	V	
	D11A	Oppisopimusopiskelijoiden palkat ja palkkiot	$P_{1\,\%}$	$P_{1\,\%}$
	D12	Työnantajan sosiaaliturvamaksut	P	P
	D121	Työnantajan todelliset sosiaaliturvamaksut	P	P
	D1211	Lakisääteiset sosiaaliturvamaksut	P	
	D1212	Työehtosopimuksen mukaiset, sopimusperusteiset ja vapaaehtoiset työnantajan maksamat sosiaaliturvamaksut	P	
	D122	Työnantajan laskennalliset sosiaaliturvamaksut	P	P
	D1221	*Sairauden johdosta maksetut ennalta vahvistetut korvaukset*	V	
	D1222	*Eläkkeisiin ja terveydenhuoltoon liittyvät työnantajan laskennalliset sosiaaliturvamaksut*	V	
	D1223	*Korvaukset yrityksen palveluksesta lähteville työntekijöille*	V	
	D1224	*Muut työnantajan laskennalliset sosiaaliturvamaksut*	V	
	D12A	Työnantajan sosiaaliturvamaksut oppisopimusopiskelijoiden osalta	$P_{1\,\%}$	$P_{1\,\%}$
	D2	Työnantajan maksamat ammatillisen koulutuksen kustannukset	P	P
	D3	Työnantajan muut kustannukset	P	P

Yksityiskohtainen aihe	Muuttujan tunnus	Muuttujan nimi	Tietokokonaisuus A	Tietokokonaisuudet B ja C ([1])
	D4	Työnantajan maksamat työhön kohdistuvat verot	P	P
	D5	Työnantajan saamat työvoimatuet	P	P
	D5A	Työnantajan oppisopimusopiskelijoiden työllistämisestä saamat työvoimatuet	$P_{1\,\%}$	$P_{1\,\%}$
Paikalliset yksiköt	E1	Paikallisten yksiköiden lukumäärä perusjoukossa	P	P
	E2	Paikallisten yksiköiden lukumäärä lopullisessa tietokokonaisuudessa	P	P

([1]) Tietokokonaisuus C koskee vain niitä maita, joilla on NUTS 1 -alueita.
([2]) Lukuun ottamatta maksuja työntekijöiden säästöjärjestelmiin.
([3]) Muuttokorvauksia lukuun ottamatta.

2. TEKNISET MÄÄRITTELYT

A. **Työntekijät**

Työntekijällä tarkoitetaan kansallisuudesta, asuinpaikasta tai jäsenvaltiossa työskentelyn kestosta riippumatta ketä tahansa henkilöä, jolla on työnantajan kanssa suora työsuhde, joka on vahvistettu muodollisella sopimuksella tai josta on sovittu vapaamuotoisesti, ja joka saa työstään korvausta; työn luonne, tehtyjen työtuntien määrä (osa- tai kokoaikaisuus) tai työsopimuksen kesto (määräaikainen tai kestoltaan määrittämätön, myös kausiluonteinen) ei vaikuta työntekijän määrittelyyn. Työntekijälle voidaan suorittaa korvaus palkkana ja palkkioina, myös lisäpalkkioina, urakkatyö- ja vuorotyökorvauksena, palkanlisinä, palkkioina, provisiona ja luontoismuotoisena korvauksena.

Työntekijän käsite kattaa ruumiillisen työn tekijät ja toimistotyöntekijät sekä yksityisen ja julkisen sektorin johtohenkilöstön.

Seuraavassa luettelossa on havainnollisia esimerkkejä työntekijäluokista, jotka *kuuluvat määritelmän piiriin*:

— virkamiehet ([1]) (myös puolustusvoimien palveluksessa olevat ([2]))

— myyntiedustajat, edellyttäen, että he ovat päätoimisesti työnantajansa palveluksessa ja saavat työstään provisioiden lisäksi muunlaista korvausta

— yrityksessään palkkaa vastaan työskentelevät omistajat

— oppisopimusopiskelijat

— palkalliset harjoittelijat ja muut harjoittelijat (tuomioistuinharjoittelua suorittavat, sairaanhoitajaopiskelijat, tutkimus- tai opetusassistentit, sairaalaharjoittelua suorittavat jne.), jotka ovat sopimuksella sitoutuneet osallistumaan yrityksen tuotantoprosessiin korvausta vastaan

— vuokra- tai tilapäistyöntekijät (esim. sihteerityövoima), jotka työvoiman välitystoimistot ottavat palvelukseen, työllistävät ja palkkaavat työskentelemään muualla usein määräajaksi

— kausi- ja satunnaistyöntekijät, jos heillä on muodollinen tai vapaamuotoinen sopimus yrityksen tai paikallisen yksikön kanssa ja ennalta määrätyt työajat

([1]) Tähän ryhmään kuuluvat ”valtion virkamiehet ja muut julkishallinnon työntekijät, joiden työehdot on julkisoikeudellisesti säädetty” [EKT 2010, 11.13 kohdan b alakohta].
([2]) ”Puolustusvoimien palveluksessa oleviksi katsotaan henkilöt, jotka työskentelevät parhaillaan puolustusvoimien palveluksessa sotilasalan tehtävissä upseereina, erikoisupseereina, aliupseereina ja sopimussotilaina. Mukaan luetaan vakinaisen henkilöstön lisäksi sotilaskoulutukseen tai muuhun palvelukseen määräajaksi värvätyt asevelvolliset.” (kansainvälinen ammattiluokitus – ISCO-08).

— työntekijät, joista aiheutui työvoimakustannuksia viitevuonna mutta jotka olivat tilapäisesti poissa työpaikalta sairauden tai tapaturman, loman, lakon tai työsulun, koulutusvapaan, äitiys- tai vanhempainvapaan ([3]) tai taloudellisen toiminnan vähentymisen vuoksi tai huonosta säästä, laitevioista tai materiaalien, polttoaineen tai käyttövirran puuttumisesta johtuvan töiden keskeytymisen vuoksi tai muun tilapäisen loman tai muun poissaolon vuoksi

— ulkomailla työskentelevät henkilöt, jos he saavat edelleen korvausta työstään työnantajalta

— etätyöntekijät ([4]), myös kotoa käsin työskentelevät, jos on nimenomaisesti sovittu siitä, että kyseiset työntekijät saavat korvauksen ainakin osittain tehdyn työn mukaan eli korvausperusteena on tiettyyn tuotantoprosessiin työpanokseksi tehdyn työn määrä (tosiasiallisesti tehtyinä tunteina) [Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT) 2010, 11.13 kohdan g alakohta].

Seuraavat luokat eivät kuulu määritelmän piiriin:

— myyntiedustajat ja muut henkilöt, joiden työstään saama korvaus muodostuu kokonaan palkkioista tai provisioista, jotka eivät ole päätoimisesti työnantajansa palveluksessa tai jotka ovat itsenäisiä yrittäjiä

— omistajat, toimitusjohtajat tai johtajat, joille maksetaan korvaus kokonaan voitto-osuuksina

— yrityksessä tai paikallisessa yksikössä työskentelevät perheenjäsenet, jotka eivät ole (edellä esitetyn määritelmän mukaisia) työntekijöitä

— itsenäiset ammatinharjoittajat

— etätyöntekijät, joille maksetaan urakkatyöperusteisesti [EKT 2010, 4.07 kohdan e alakohta], ja joita sitoo *kaupallinen sopimus* (ei siis virallinen, epävirallinen tai implisiittinen *työsopimus*)

— palkattomat vapaaehtoistyöntekijät (esim. tyypillisesti yleishyödyllisten laitosten kuten hyväntekeväisyyslaitosten piirissä työskentelevät henkilöt).

A1 *Työntekijöiden kokonaismäärä*

Muuttuja kattaa kokoaikaiset työntekijät (A11) ja osa-aikaiset työntekijät (A12), mukaan lukien oppisopimusopiskelijat sekä palkalliset harjoittelijat ja muut harjoittelijat. Oppisopimusopiskelijat kirjataan myös heitä koskeviin muuttujiin (A1A ja A1A1) niiden maiden osalta, joiden kohdalla se on tarpeen. Muuttujan A1 olisi vastattava muuttujaa D1 ”Palkansaajakorvaukset”. [EKT 2010, 11.12–11.14 kohta; Euroopan yritystilastot, muuttuja 220102 (”Työntekijöiden lukumäärä”)]

A11 *Kokoaikaiset työntekijät*

Kokoaikaisiin työntekijöihin kuuluvat työntekijät, joiden säännöllinen työaika on sama kuin tarkasteltavana olevassa yrityksessä tai paikallisessa yksikössä sovellettavan työehtosopimuksen mukainen tai kyseisessä yksikössä tavanomaisesti noudatettava työaika, vaikka työntekijän työsopimus olisi tehty vuotta lyhyemmäksi ajaksi.

Ilmoitettavien työntekijöiden määrä on raportoivan yksikön palveluksessa viitevuoden aikana olleiden kokoaikaisten työntekijöiden kuukausittainen keskimäärä.

([3]) Mukaan olisi otettava vanhempainvapaalla olevat työntekijät, jos työnantaja on maksanut työntekijälle vähintään yhden työtunnin viitevuoden aikana. Jos työntekijälle otetaan sijainen vanhempainvapaan ajaksi, on kirjattava
a) vain yksi työntekijä työntekijöiden lukumäärään, jotta vältetään kaksinkertainen laskenta eli sekä toimenhaltijan että hänen sijaisensa laskeminen;
b) työnantajalle sekä toimenhaltijasta että hänen sijaisestaan aiheutuvat työvoimakustannukset viitejakson aikana
c) tehdyt/maksetut työtunnit sekä toimenhaltijan että hänen sijaisensa osalta viitekuukaudelta.

([4]) Etätyöntekijä on henkilö, joka yrityksen kanssa etukäteen sovitun järjestelyn tai solmitun sopimuksen nojalla tekee töitä tai tuottaa tietyn määrän tavaroita tai palveluksia kyseiselle yritykselle, mutta jonka työskentelypaikka ei ole kyseisessä yrityksessä.

A12 *Osa-aikaiset työntekijät*

Osa-aikaisiin työntekijöihin kuuluvat työntekijät, joiden säännöllinen työaika on lyhyempi kuin työehtosopimuksen mukainen tai yrityksessä tai paikallisessa yksikössä tavanomaisesti noudatettava työaika. Kyseessä voi olla päivittäinen, viikoittainen tai kuukausittainen työaika (esim. puoli päivää tai kolme neljäsosaa tai neljä viidesosaa normaalityöajasta). Ilmoitettavien työntekijöiden lukumäärä on raportoivan yksikön palveluksessa viitevuoden aikana olleiden osa-aikaisten työntekijöiden kuukausittainen keskimäärä.

A121 *Osa-aikaisten työntekijöiden määrä kokoaikavastaaviksi muunnettuna*

Kokoaikavastaavuudeksi muuntamisen suorittavat joko tietoja ilmoittavat yritykset ja paikalliset yksiköt suoraan tai tietojen keruusta vastaavat toimistot / kansalliset tilastolaitokset. Muuntaminen tehdään yrityksessä tai paikallisessa yksikössä työskentelevien kokoaikaisten työntekijöiden normaalityöajan perusteella ja siinä käytetään menetelmää, jota muuntamisesta vastaavat pitävät tarkoituksenmukaisimpana Ilmoitettavien työntekijöiden lukumäärä on raportoivan yksikön palveluksessa viitevuoden aikana olleiden osa-aikaisten työntekijöiden kuukausittainen keskimäärä (kokoaikavastaaviksi muunnettuna). [EKT 2010, 11.32–11.34 kohta]

A1A *Oppisopimusopiskelijat*

Muuttuja kattaa kaikki kokoaikaiset tai osa-aikaiset työntekijät, jotka eivät vielä osallistu täysipainoisesti tuotantoprosessiin ja jotka ovat oppisopimuskoulutuksessa tai joiden tapauksessa ammatillisen koulutuksen merkitys on tuottavuutta tärkeämpi. Oppisopimusopiskelijoiden pitäisi työsopimuksen turvin korvausta vastaan tapahtuvan työskentelyn lisäksi osallistua viralliseen koulutusohjelmaan, joka kestää alle kuusi vuotta. Oppisopimusopiskelijalla olisi oltava yli kuusi kuukautta kestävä oppisopimus, johon sisältyy vaihdellen sekä käytännön harjoittelua työpaikalla että teoriaopetusta oppilaitoksessa ja joka johtaa muodolliseen pätevyyteen (ks. päätöksentekopuu kaaviossa 1).

Ilmoitettavien oppisopimusopiskelijoiden lukumäärä on raportoivan yksikön palveluksessa viitevuoden aikana olleiden oppisopimusopiskelijoiden kuukausittainen keskimäärä.

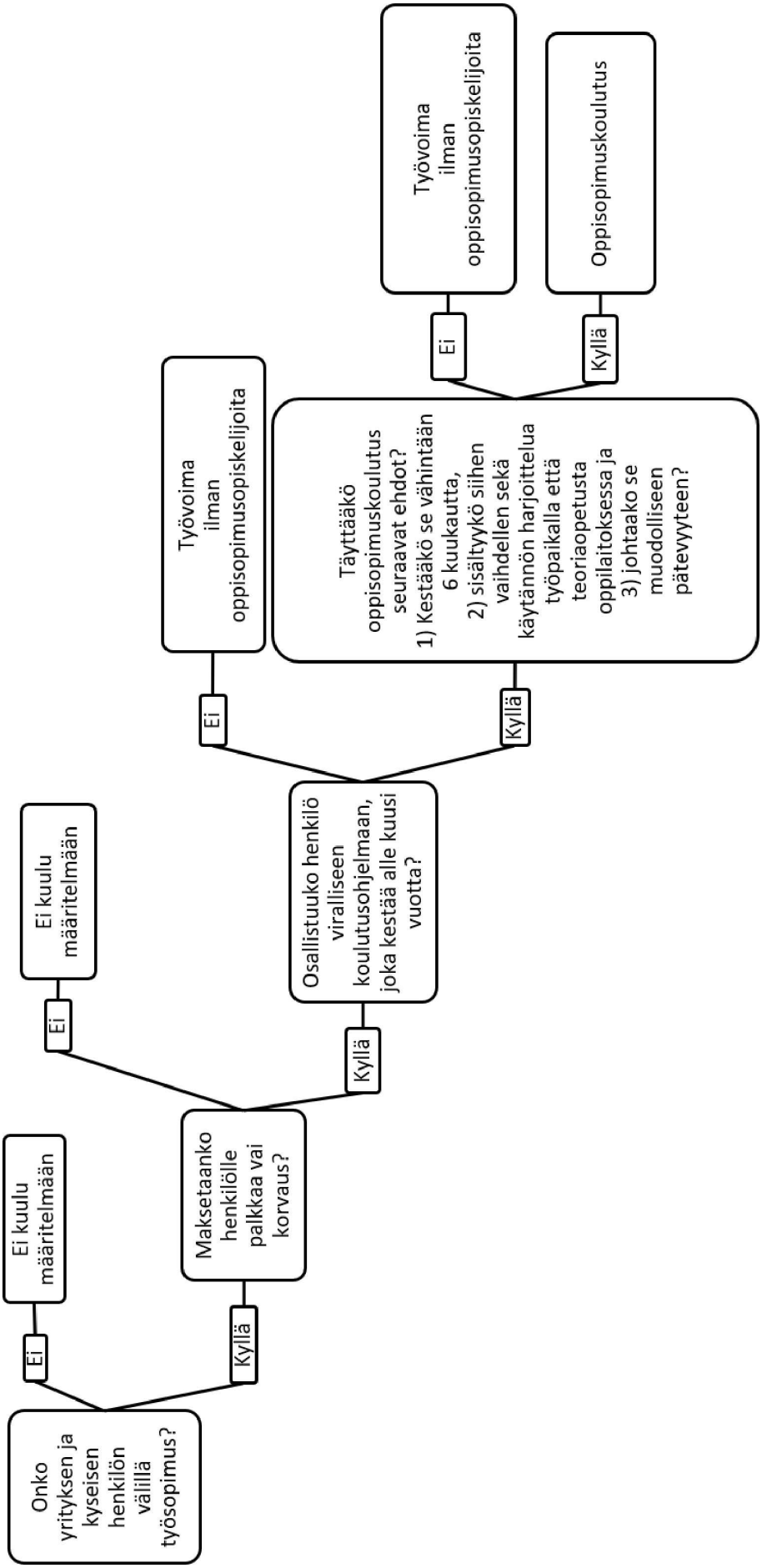
A1A1 *Osa-aikaisten oppisopimusopiskelijoiden määrä kokoaikavastaaviksi muunnettuna*

Muuntamisen suorittavat joko tietoja ilmoittavat yritykset ja paikalliset yksiköt suoraan tai tietojen keruusta vastaavat toimistot / kansalliset tilastolaitokset käyttäen menetelmää, jota ne pitävät tarkoituksenmukaisimpana. Muuttuja ei sisällä tunteja, jotka käytetään yrityksessä tai paikallisessa yksikössä tai oppilaitoksessa annettavaan koulutukseen. Ilmoitettavien oppisopimusopiskelijoiden lukumäärä on raportoivan yksikön palveluksessa viitevuoden aikana olleiden osa-aikaisten oppisopimusopiskelijoiden kuukausittainen keskimäärä (kokoaikavastaaviksi muunnettuna) ([5]). [EKT 2010, 11.32–11.34 kohta]

([5]) Keskimäärä voi haluttaessa perustua työntekijöiden viikoittaiseen (tai päivittäiseen) lukumäärään viitevuonna tai viitejaksolla. Myös neljännesvuosittaisiin lukuihin perustuva keskimäärä sallitaan.

Kaavio 1

Oppisopimusopiskelijoiden ja muiden työntekijöiden väliset erot

B. **Tehdyt työtunnit**

Muuttuja kattaa kaikkien työntekijöiden vuoden aikana *tosiasiallisesti* tekemien työtuntien kokonaismäärän (B1). Tehtyjen työtuntien kokonaismäärä kirjataan erikseen kokoaikaisten (B11) ja osa-aikaisten (B12) työntekijöiden osalta. Oppisopimusopiskelijoiden tekemät työtunnit kirjataan myös heitä koskevaan muuttujaan (B1A) niiden maiden osalta, joiden kohdalla se on tarpeen.

Tosiasiallisesti tehdyt työtunnit on kaikkien niiden ajanjaksojen summa, jotka on käytetty suoriin ja liitännäisiin toimiin tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi.

Tosiasiallisesti tehtyihin työtunteihin kuuluvat:

— normaalina työaikana tehdyt työtunnit;

— palkalliset ylityöjaksot eli normaalina työaikana tehtyjen työtuntien lisäksi tehdyt työtunnit maksetusta tuntipalkasta riippumatta (esimerkiksi kaksinkertaiseen tuntipalkkaan oikeuttava työtunti olisi kirjattava yhdeksi tunniksi);

— palkattomat ylityöjaksot ([6]);

— esimerkiksi seuraaviin tehtäviin käytetty aika: työn ja työmaan valmistelu, työkalujen ja koneiden valmistelu, huolto, korjaus ja puhdistus, kuittien ja laskujen laatiminen, työkorttien ja raporttien laatiminen jne.;

— työpaikalla vietetty aika, jona ei ole tehty työtä esimerkiksi laitevikojen, tapaturmien tai töiden tilapäisen puuttumisen takia mutta jolta työnantaja maksaa työsopimuksen nojalla palkkaa;

— työpaikalla pidetyt lyhyet lepotauot, kuten kahvitauot;

— tunnit, jotka käytetään yrityksessä tai paikallisessa yksikössä tai oppilaitoksessa annettavaan koulutukseen (nämä tunnit eivät kuulu oppisopimusopiskelijoiden työtunteihin);

— työnantajan maksamiin liikematkoihin käytetyt tunnit;

— päivystysjaksot työpaikalla vietettyjen tuntien osalta ja niiden tuntien osalta, jotka on vietetty työpaikan ulkopuolella siitä lähtien, kun työntekijä kutsutaan takaisin työpaikalle (mukaan lukien matka-aika esim. kotoa työpaikalle);

— etätyötunnit edellyttäen, että työnantaja voi tavoittaa työntekijän tavanomaisena työaikana.

Tosiasiallisesti tehtyihin työtunteihin eivät kuulu:

— työtunnit, joina ei ole tehty työtä mutta joilta on maksettu palkkaa, kuten palkalliset vapaapäivät, yleiset vapaapäivät sekä sairaudesta, äitiyslomasta, ylivoimaisista esteistä, kuten äärimmäisistä sääoloista tai luonnonmullistuksista, johtuvat poissaolot jne.;

— työtunnit, joina ei ole tehty työtä ja joilta ei ole maksettu palkkaa esimerkiksi sairaus- tai äitiysloman aikana;

— työtunnit (palkalliset ja palkattomat), joina ei ole tehty työtä lääkärintarkastuksen, häiden, hautajaisten, muuton, tapaturman tms. vuoksi myönnetyllä erityislomalla;

— ateriatauot (ei kuitenkaan lyhyet lepotauot tai kahvitauot);

— työtunnit (palkalliset ja palkattomat), joina ei ole tehty työtä esimerkiksi lyhennetyn työajan, työriitojen tai työsulkujen vuoksi;

— työntekijän työpaikan ja kodin välisiin matkoihin käyttämä aika;

— työtunnit, jotka oppisopimusopiskelija käyttää yrityksessä tai paikallisessa yksikössä tai oppilaitoksessa annettavaan koulutukseen.

[EKT 2010, 11.27–11.29 kohta; Euroopan yritystilastot, muuttuja 220201 (”Työntekijöiden tekemät työtunnit”)]

([6]) Tehtyjen palkattomien työtuntien osuus tosiasiallisesti tehdyistä työtunneista on usein estimoitava esimerkiksi kotitaloustutkimuksen tietojen perusteella.

C. **Maksetut työtunnit**

Muuttuja kattaa kaikkien työnantajan vuoden aikana maksamien työtuntien kokonaismäärän (C1). Maksettujen työtuntien kokonaismäärä kirjataan erikseen kokoaikaisten (C11) ja osa-aikaisten (C12) työntekijöiden osalta. Oppisopimusopiskelijoille maksetut työtunnit kirjataan myös heitä koskevaan muuttujaan (C1A) niiden maiden osalta, joiden kohdalla se on tarpeen.

Maksettujen työtuntien vuosimäärä määritellään seuraavasti:

— normaali- ja ylityötunnit, joilta on maksettu korvaus vuoden aikana;

— kaikki työtunnit, joilta työntekijät ovat saaneet normaalia pienemmän korvauksen, vaikka ero olisi tasoitettu sosiaaliturvarahastoista suoritetuilla maksuilla;

— viitejaksolle ajoittuvat tunnit, joina ei ole tehty työtä mutta joilta on maksettu palkkaa (vuosilomat, sairauspoissaolot, yleiset vapaapäivät ja muu palkallinen työaika, mukaan luettuna poissaolot lääkärintarkastuksen, syntymän, häiden, hautajaisten, muuton jne. vuoksi).

Jäljempänä esitetään yksityiskohtaisesti niiden tapausten käsittely, joissa tietyt tunnit maksetaan kokonaan tai osittain sosiaaliturvajärjestelmästä tai valtion rahoittamista julkisista järjestelmistä esim. lyhennetyn työajan tai lomautuksen tueksi.

Kun on kyse sairauspoissaolosta tai äitiyslomasta tai muuntyyppisestä poissaolosta, kuten lomautuksista, työnantajan 100-prosenttisesti maksamat tunnit kirjataan kokonaisuudessaan maksetuiksi tunneiksi. Kun tällaiset tunnit maksetaan kokonaan sosiaaliturvajärjestelmästä tai valtion kassasta (eli työnantaja ei maksa mitään tunteja tai ne korvataan kokonaisuudessaan), vastaavat tunnit olisi jätettävä huomiotta.

Kun on kyse välimuodosta eli kun työnantaja maksaa esim. 25 prosenttia ja sosiaaliturva 75 prosenttia, olisi vastaavat 100 prosenttia maksetuista tunneista kirjattava. Jäljempänä havainnollistetaan näitä eri skenaarioita.

Sairauspoissaolo, päivät 1–3: työntekijä ei saa maksua työnantajalta eikä sosiaaliturvasta

— olisi kirjattava nolla (0) maksettua tuntia.

Sairauspoissaolo, päivät 4–14: sosiaaliturva maksaa 75 prosenttia ja työnantaja vapaaehtoispohjalta 25 prosenttia

— jos työnantaja maksaa 25 prosenttia (eli 75 prosenttia tulee sosiaaliturvasta ja 25 prosenttia työnantajalta), kirjataan 100 prosenttia vastaavista tunneista.

— jos työnantaja ei maksa 25:tä prosenttia, olisi kirjattava nolla (0) maksettua tuntia.

Sairauspoissaolo, päivät 15+: sosiaaliturva maksaa 100 prosenttia, työnantaja ei maksa mitään

— kirjataan nolla (0) maksettua tuntia.

Maksettujen vuosityötuntien ja todellisten vuosityötuntien laskeminen

Laskennan suorittavat joko tietoja ilmoittavat työnantajat suoraan tai tietojen keruusta vastaavat toimistot / kansalliset tilastolaitokset käyttäen menetelmää, jota ne pitävät tarkoituksenmukaisimpana. Seuraavissa malleissa havainnollistetaan, miten maksetut työtunnit ja todelliset työtunnit voidaan estimoida saatavilla olevien tietojen perusteella.

C11 *Kokoaikaisten työntekijöiden maksetut vuosityötunnit*

Oletetaan, että tietoja on saatavilla seuraavista muuttujista:

(A11) *Kokoaikaisten työntekijöiden kuukausittainen keskimäärä*

a) Kokoaikaisten työntekijöiden sopimusperusteisten *maksettujen* työtuntien vuosikeskimäärä lukuun ottamatta ylityötunteja ja ateriataukoja

b) Kokoaikaisten työntekijöiden *maksettujen* ylityötuntien vuosikeskimäärä.

Kokoaikaisten työntekijöiden *maksettujen* vuosityötuntien kokonaismäärä saadaan seuraavasta yhtälöstä:

$$(C11) = (A11) \times (a + b)$$

Tähän tulisi sisältyä työnantajan kokonaan tai osittain maksamat tunnit esim. sairauspoissaolon ajalta. Kokonaan sosiaaliturvasta maksetut tunnit jätetään huomiotta.

Osa-aikaisten työntekijöiden (C12) ja oppisopimusopiskelijoiden (C1A) maksetut vuosityötunnit

Samankaltaisia malleja voidaan käyttää osa-aikaisten työntekijöiden ja oppisopimusopiskelijoiden maksettujen työtuntien laskennassa.

B11 *Kokoaikaisten työntekijöiden todelliset vuosityötunnit*

Oletetaan, että tietoja on saatavilla seuraavista muuttujista:

(C11) *Kokoaikaisten työntekijöiden maksetut vuosityötunnit*

c) Kokoaikaisten työntekijöiden *palkattoman* ylityön vuosikeskimäärä

d) Kokoaikaisten työntekijöiden todellisten työtuntien [eli sopimusperusteisten ja ylityötuntien (*maksettujen* ja *palkattomien*) lukuun ottamatta ateriataukoja] päivittäinen keskimäärä

(X11) *Kokoaikaisille työntekijöille vuosittain maksettujen päivien, joina ei ole tosiasiallisesti työskennelty, lukumäärä, johon sisältyvät seuraavat:*

e) Työnantajan myöntämien lomapäivien vuosikeskimäärä kokoaikaista työntekijää kohti

f) Yleisten vapaapäivien vuosikeskimäärä kokoaikaista työntekijää kohti

g) Työnantajan kokonaan tai osittain maksamien sairaus- ja äitiyslomapäivien vuosikeskimäärä kokoaikaista työntekijää kohti

h) Päivien, jolloin on tehty lyhennettyä työaikaa tai ollut työriitoja, vuosikeskimäärä kokoaikaista työntekijää kohti

i) Niiden työpäivien vuosikeskimäärä, joita ei ole tosiasiallisesti tehty, kokoaikaista työntekijää kohti (esim. erityislomat lääkärintarkastuksen, syntymän, häiden, hautajaisten, muuton, tapaturman tms. vuoksi).

Kokoaikaisten työntekijöiden *vuosityötunnit* (ennen oikaisuja niiden työpäivien johdosta, joita ei ole tosiasiallisesti tehty) saadaan yhtälöstä [C11 + (A11 × c)].

Kun vuosityötuntien kokonaismäärästä vähennetään tunnit, joita *ei ole tosiasiallisesti tehty*, eli (A11) × d × (X11), saadaan tulokseksi (B11) eli kokoaikaisten työntekijöiden todelliset vuosityötunnit:

$$(B11) = [C11 + (A11 \times c)] - (A11 \times d \times X11)$$

tai: $(B11) = (A11) \times [(a + b + c) - d \times (X11)]$.

Osa-aikaisten työntekijöiden (B12) ja oppisopimusopiskelijoiden (B1A) todelliset vuosityötunnit

Samankaltaisia malleja voidaan käyttää osa-aikaisten työntekijöiden ja oppisopimusopiskelijoiden työtuntien laskennassa

D. **Työvoimakustannukset**

Työvoimakustannukset kattavat kaikki kustannukset, joita työnantajille aiheutuu työntekijöiden työllistämisestä, ja tämä yhteisössä käytössä oleva käsite on pääosiltaan työvoimatilastoja käsittelevän kansainvälisen konferenssin hyväksymän kansainvälisen määritelmän mukainen (International Conference of Labour Statisticians, Geneve, 1966).

Työvoimakustannukset sisältävät seuraavat kustannuserät: palkansaajakorvaukset, joihin kuuluvat sekä rahamääräiset että luontoismuotoiset palkat ja palkkiot ja työnantajan sosiaaliturvamaksut (D1), ammatillisen koulutuksen kustannukset (D2), muut kustannukset (D3), työvoimakustannuksiksi katsottavat työllisyyteen liittyvät verot (D4) sekä saadut tukipalkkiot (D5), jotka vähennetään kustannuksista.

Tilapäistyövoimaa välittävien toimistojen palkkaamien työntekijöiden kustannuksia ei katsota työntekijöiden varsinaisena työpaikkana olevan yrityksen vaan työntekijät palkanneen välitystoimiston toimialan kustannuksiksi.

Tiivistelmä kokonaistyövoimakustannuksista esitetään kaaviossa 2.

D1 *Palkansaajakorvaukset*

Palkansaajakorvaukset määritellään työnantajan työntekijälle maksamiksi rahamääräisiksi tai luontoismuotoisiksi kokonaiskorvauksiksi viitejakson aikana tehdystä työstä. Ne koostuvat seuraavista osista:

— palkat ja palkkiot (D11);

— työnantajan sosiaaliturvamaksut (D12), jotka koostuvat pääasiassa työnantajan todellisista sosiaaliturvamaksuista (D121) ja työnantajan laskennallisista sosiaaliturvamaksuista (D122).

[EKT 2010, 4.02 kohta, koodi D.1; Euroopan yritystilastot, muuttuja 220301 (”Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut”)]

D11 *Palkat ja palkkiot*

Palkkoihin ja palkkioihin kuuluvat suorat palkat, bonukset ja vuorotyökorvaukset, lisät, palkkiot, provisiot ja luontoissuoritukset. Niihin eivät kuitenkaan kuulu etätyöntekijöille yksinomaan urakkatyöperusteisesti suoritettavat maksut (EKT 2010, 4.07 kohdan e alakohta). Toisin kuin kansantalouden tilinpidossa, juomarahoja ei oteta huomioon, koska työnantajat eivät maksa niitä eikä niitä sen vuoksi kirjata sen työvoimakustannuksiksi. Oppisopimusopiskelijoille, palkallisille harjoittelijoille ja muille harjoittelijoille maksetut palkat ja palkkiot kuuluvat mukaan, ja ne kirjataan myös niitä koskevaan muuttujaan (D11A), niiden maiden osalta, joiden kohdalla se on tarpeen.

Palkat ja palkkiot kirjataan sille ajanjaksolle, jona työ tehdään. Erityisten lisäpalkkioiden tai muiden poikkeuksellisten maksujen, kuten 13. kuukauden palkan, kirjausajankohtana käytetään erääntymisajankohtaa. Osakeoptioiden kirjausajankohta jaetaan myöntämispäivän ja oikeuden syntymispäivän väliselle ajalle. Jos tiedot eivät ole riittäviä, option arvo kirjataan oikeuden syntymispäivänä.

Palkat ja palkkiot esitetään kokonaisuudessaan kaaviossa 3.

[EKT 2010, 4.03–4.07 kohta ja 4.12 kohdan a alakohta kirjausajankohdan osalta, koodi D.11; Euroopan yritystilastot, muuttuja 220302 (”Palkat ja palkkiot”)]

D111 *Välittömät korvaukset, lisäpalkkiot ja palkanlisät*

Välittömät korvaukset, lisäpalkkiot ja palkanlisät sisältävät kaikki työntekijöiltä kannettavat sosiaaliturvamaksut, tuloverot jne. myös siinä tapauksessa, että työnantaja pidättää maksut ja suorittaa ne työntekijän puolesta edelleen sosiaalivakuutusjärjestelmille, veroviranomaisille jne.

Lisäpalkkio on työnantajan myöntämä hyvitys tai tunnustus. Kun työntekijä saa lisäpalkkion, sitä ei odoteta tai oleteta käytettävän tietyn kustannuserän kattamiseen. Lisäpalkkion arvo ja ajankohta voivat olla työnantajan päätettävissä tai niistä voidaan määrätä työpaikkakohtaisissa sopimuksissa.

Palkanlisä on työnantajan työntekijälle myöntämä oikeus, joka on tarkoitettu kattamaan tietty työhön liittymätön työntekijälle koituva kustannuserä. Siitä määrätään usein työpaikkakohtaisissa sopimuksissa, ja se maksetaan yleensä ajankohtana, jolloin oikeus korvaukseen on olemassa.

D1111 *Välittömät korvaukset, lisäpalkkiot ja palkanlisät, jotka maksetaan jokaisella palkanmaksujaksolla*

Muuttuja sisältää säännöllisesti suoritettavat rahamääräiset korvaukset, jotka maksetaan vuoden jokaisella palkanmaksujaksolla. Useimpien työntekijöiden palkanmaksujakso on viikko tai kuukausi. Muuttuja ei sen sijaan sisällä harvemmin suoritettuja maksuja (viikoittaisten säännöllisten maksujen suorittaminen kuukausittain tai maksut, jotka suoritetaan vuosineljänneksittäin, puolivuosittain tai vuosittain) tai tapauskohtaisesti suoritettuja maksuja. Maksuja työntekijöiden säästöjärjestelmiin ei sisällytetä tähän muuttujaan vaan kohtaan D112.

Niiden olisi oltava bruttomääriä, joista ei ole vähennetty työntekijöiden maksettaviksi tulevia veroja ja sosiaaliturvamaksuja. [EKT 2010, 4.03 kohta (a–c, e, g, j), koodi D.11]

Muuttuja käsittää erityisesti seuraavat erät:

a) peruspalkat ja -palkkiot;

b) välittömät korvaukset, jotka lasketaan tehdyn työajan perusteella ja jotka maksetaan työntekijöille korvauksena näiden työhön käyttämästä ajasta;

c) viitejakson aikana tehdystä ylityöstä, yötyöstä, sunnuntaityöstä, yleisinä vapaapäivinä tehdystä työstä ja vuorotyöstä maksettavat korvaukset ja lisäkorvaukset;

d) säännöllisesti kullakin palkanmaksujaksolla maksettavat lisäpalkkiot ja kustannuskorvaukset, mukaan lukien

   — melun, vaarallisten tai vaikeiden työolosuhteiden, vuorotyön tai jatkuvan vuorotyön, yötyön, sunnuntaityön ja yleisinä vapaapäivinä tehdyn työn perusteella maksettavat lisäpalkkiot,

   — henkilökohtaiseen työtulokseen perustuvat lisäpalkkiot; tuotokseen, tuotantoon, tuottavuuteen, vastuuseen, ahkeruuteen tai täsmällisyyteen perustuvat lisäpalkkiot; virkaikään, pätevyyteen tai erityisasiantuntemukseen perustuvat säännöllisesti maksettavat lisäpalkkiot.

Kohtaan D1111 kuuluvilla työvoimakustannuksilla on seuraavat ominaispiirteet:

Ne ovat rahamääräisiä suorituksia työnantajalta työntekijälle.

Ne eivät ole

— tapauskohtaisesti maksettuja tai säännöllisesti suoritettavia korvauksia harvemmin maksettuja korvauksia (jotka kirjataan kohtaan D1112);

— luontoissuorituksia (jotka kirjataan kohtaan D114);

— maksuja työntekijöiden säästöjärjestelmiin (jotka kirjataan kohtaan D112);

— maksuja, jotka on tarkoitettu kattamaan tietty ajanjakso, jona ei ole tehty työtä (tällaiset maksut kirjataan kohtaan D113 tai, kun on kyse sairastumisesta, kohtaan D1221).

Ne voivat olla

— työhön liittyvien riskien tai vuorotyön perusteella maksettavia lisäpalkkioita;

— viikoittain tai kuukausittain maksettavia korvauksia sen mukaan, mikä on normaali palkanmaksujakso;

— työntekijän tai työntekijöiden ryhmän tulokseen sidottuja korvauksia.

Esimerkkejä muuttujaan D1111 sisältyvistä maksuista

Kustannuserä	Kuvaus
Ulkomaankorvaus/elinkustannuskorvaus	Tavanomaisen koti- tai asuinmaan tai vakinaisen kotipaikan ulkopuolella työskenteleville työntekijöille suoritettavat maksut elinkustannusten erojen huomioon ottamiseksi.
Kotitalouslisä	Asumiskustannuksia kattavat maksut.
Päivystys- tai varallaolokorvaus	Normaalin työajan ulkopuolella työvalmiudessa oleville työntekijöille suoritettavat maksut.
Työhön liittyvistä riskeistä tai vaarallisesta työstä maksettava lisä	Työntekijöille maksettava lisäpalkkio, kun työhön liittyy erityisiä riskejä, kuten vaarallisille kemikaaleille altistumista.

Kustannuserä	Kuvaus
Korvaus lyhennetystä työajasta	Työntekijöille maksettava (ennalta vahvistamaton) täysimääräinen tai osittainen korvaus normaalin työajan lyhentämisestä (ennalta vahvistetut maksut sisältyvät kohtaan D1224).
Myyntiprovisiot	Myytyjen tuotteiden lukumäärään sidottu lisäpalkkio.
Ylityökorvaus	Normaalityöaikana tehtyjen työtuntien lisäksi tehdyistä työtunneista maksettava lisäpalkkio.
Sitoutumiskorvaus	Jatkuva korvaus, jolla työntekijöitä kannustetaan jatkamaan työskentelyä nykyisen työnantajan palveluksessa tai sitoutumaan siihen
Tulospalkkio	Työntekijän prosessoimien tuotteiden lukumäärään, kuten valmistettujen vaatekappaleiden lukumäärään, sidottu lisäpalkkio
Vuorotyökorvaus	Tavanomaisen työskentelyajan ulkopuolisesta työskentelystä, kuten yötyöstä, maksettava lisäpalkkio

D1112 *Välittömät korvaukset, lisäpalkkiot ja palkanlisät, joita ei makseta jokaisella palkanmaksujaksolla*

Kaikki työntekijöille suoritetut maksut, joita ei makseta säännöllisesti jokaisella palkanmaksujaksolla (viikoittain tai kuukausittain), mukaan lukien lisäpalkkiot ja palkanlisät, joita maksetaan tietyiltä ajanjaksoilta mutta ei säännöllisesti jokaisella palkanmaksujaksolla, sekä lisäpalkkiot, jotka ovat sidoksissa yksilölliseen tai yhteiseen tulokseen.

Tähän muuttujaan kuuluvat myös poikkeukselliset maksut yrityksestä lähteville työntekijöille, jos nuo maksut eivät liity työehtosopimukseen tai niitä ei edellytetä laissa. Jos saatavilla ei ole tietoa siitä, liittyykö maksu työehtosopimukseen vai ei, tai jos sopimukseen liittymisen olemassaoloa ei tunneta, tällaisia poikkeuksellisia maksuja ei sisällytetä tähän muuttujaan vaan kohtaan D1223 *Korvaukset yrityksen palveluksesta lähteville työntekijöille*. Myöskään maksuja työntekijöiden säästöjärjestelmiin ei sisällytetä tähän muuttujaan vaan kohtaan D112.

Myös muuttujan D1112 korvaukset kirjataan bruttomäärinä, joista ei ole vähennetty työntekijöiden maksettaviksi tulevia veroja ja sosiaaliturvamaksuja. [EKT 2010, 4.03 kohdan d, f, i alakohta, koodi D.11]

Kohtaan D1112 kuuluvilla työvoimakustannuksilla on seuraavat ominaispiirteet:

Ne ovat rahamääräisiä suorituksia työnantajalta työntekijälle.

Ne eivät ole

— jokaisella palkanmaksukaudella maksettavia korvauksia (jotka saattavat sisältyä kohtaan D1111);

— luontoissuorituksia (jotka kirjataan kohtaan D114);

— maksuja työntekijöiden säästöjärjestelmiin (jotka kirjataan kohtaan D112);

— maksuja, jotka on tarkoitettu kattamaan tietty ajanjakso, jona ei ole tehty työtä (tällaiset maksut kirjataan kohtaan D113 tai, kun on kyse sairastumisesta, kohtaan D1221).

Ne voivat olla

— korvauksia tietyistä kustannuksista tai menoista;

— työntekijän tai työntekijöiden ryhmän tulokseen sidottuja korvauksia;

— korvauksia erityistehtävistä;

— pakollisia maksuja, joista määrätään työsopimuksessa tai työehtosopimuksessa tai joita edellytetään laissa (lukuun ottamatta irtisanoutumis- tai eläkkeelle siirtymiskorvauksia);

— harkinnanvaraisia maksuja;

— korvauksia, jotka maksetaan joko vaihtelevina ajankohtina tai määrättyinä ajankohtina vuoden kuluessa.

Esimerkkejä muuttujaan D1112 sisältyvistä maksuista

Kustannuserä	Kuvaus
Poikkeuksellinen virkaikään perustuva palkkio	Kertakorvaus, joka suoritetaan työntekijän oltua työnantajan palveluksessa tietyn vuosimäärän ajan.
Eläkkeelle siirtymiskorvaus	Eläkkeelle jäämisen yhteydessä suoritettavat maksut, jotka eivät ole sidoksissa eläkeoikeuksiin, jos nuo maksut eivät liity työehtosopimukseen tai niitä ei edellytetä laissa. (Jos saatavilla ei ole tietoa siitä, liittyvätkö maksut työehtosopimukseen vai eivät, nämä maksut sisällytetään kohtaan D1223).
Irtisanoutumiskorvaus (eroraha)	Yrityksen palveluksesta lähteville työntekijöille suoritettavat poikkeukselliset maksut, jos nuo maksut eivät liity työehtosopimukseen tai niitä ei edellytetä laissa. (Jos saatavilla ei ole tietoa siitä, liittyvätkö maksut työehtosopimukseen vai eivät, poikkeukselliset erorahat sisällytetään kohtaan D1223).
Rekrytointilisä	Kertakorvaus, joka maksetaan uudelle työntekijälle työsuhteen alussa.
Jälkikäteen suoritettavat maksurästit	Takautuvasti sovellettavia välittömien korvausten korotuksia vastaavat maksut.
Yritysfuusioiden johdosta maksettava lisäpalkkio	Työntekijöille yritysfuusion johdosta suoritettavat kertamaksut.
Työntekijöille myönnettävät tunnustuspalkinnot	Yksittäisille työntekijöille tai työntekijöiden ryhmälle huomionosoituksena suoritettavat poikkeukselliset maksut.
Tuottavuuteen perustuvat lisäpalkkiot/palkinnot tulostavoitteiden saavuttamisesta	Maksut, joita suoritetaan sen vuoksi, että työntekijä tai työntekijöiden ryhmä on saavuttanut ennalta asetetut, esim. myyntiin, asiakaspalveluun tai talousarvioon liittyvät tavoitteet.
Yleisten lomien yhteydessä maksettavat lisäpalkkiot	Tiettyjen juhlien tai lomien ajankohtana, kuten jouluna, suoritettavat maksut.
Yrityksen voitonjako ja osakkeiden arvonnousuoikeudet (SAR)	Yrityksen voittoon sidotut rahamääräiset maksut. Osakkeiden arvonnousuoikeudet ovat yrityksen voitonjaon muoto. Siinä työntekijä saa oikeuden tulevaan rahamääräiseen maksuun, joka perustuu yrityksen osakehinnan nousuun tietystä tasosta tietyllä ajanjaksolla. Osakkeiden arvonnousuoikeudet arvotetaan rahamääräisen maksun suoritusajankohtana riippumatta myöntämispäivän arvosta tai oikeuden syntymisajanjakson pituudesta.
Yrityksen vuosineljännesbonukset	Työnantajan voittoon tai tulokseen perustuvat vuosineljänneksittäin suoritettavat lisäpalkkiot (oletettu maksuväli ei ole joka vuosineljännes).
Yritysten vuosibonukset	Kerran vuodessa suoritettava maksu, joka on sidoksissa työnantajan voittoon tai tulokseen.
13. tai 14. kuukauden palkka	Vuosittaiset lisäkorvaukset (eli huomioon ei oteta kuukausierissä maksettavaa 13. tai 14. kuukauden palkkaa).

D112 *Maksut työntekijöiden säästöjärjestelmiin*

Nämä ovat maksuja, jotka suoritetaan työntekijöiden säästöjärjestelmiin (kuten yhtiön säästöjärjestelmiin tai osakeosto-ohjelmiin). Kun maksujen tarkoituksena on perustaa erityinen rahasto yhtiön osakkeiden tai muun rahoitusomaisuuden hankkimiseksi työntekijöille, maksuista on vähennettävä niiden perusteella mahdollisesti myönnettävät verohelpotukset, vaikka kyseiset rahoitusvarat eivät olisikaan välittömästi työntekijöiden käytettävissä.

Osakkeiden maksutonta jakelua tai osakkeiden myymistä alennettuun hintaan henkilökunnalle tai erityisiin rahastoihin voidaan pitää menona ainoastaan silloin, jos kyseiset osakkeet hankitaan markkinoilta. Yritykselle aiheutuvat kustannukset määritetään ostohinnan ja myynti- tai siirtohinnan erotuksen avulla.

Jos maksut työntekijän säästötilille tehdään säännöllisesti jokaisella palkanmaksukaudella (esim. joka kuukausi), niitä olisi pidettävä säännöllisinä maksuina ja ne olisi kirjattava työn tekemisen ajankohtana.

Vaihtoehtoisesti, jos maksut työntekijän säästötilille tehdään tapauskohtaisesti (esim. työnantaja päättää jakaa osan yrityksen voitoista työntekijöidensä säästötilille), ne olisi kirjattava niiden erääntymisajankohtana. [EKT 2010, 4.03 kohdan h alakohta, koodi D.11]

D113 *Korvaukset vapaapäivistä*

Muuttuja sisältää korvaukset, jotka maksetaan lakisääteisistä, sopimusperusteisista tai vapaaehtoisesti myönnetyistä lomista, yleisistä vapaapäivistä tai muista palkallisista vapaapäivistä.

Esimerkkejä muuttujaan D113 sisältyvistä maksuista

Kustannuserä	Kuvaus
Loma-ajan palkka	Työntekijöille suoritettavat maksut vapaapäivistä, joita on pidetty vuosiloman tai kansallisten tai paikallisten lomien johdosta. (Työnantajan työntekijöille suorittamat maksut sairauspoissaolopäiviltä ja äitiyslomapäiviltä kirjataan työnantajan sosiaaliturvamaksuihin kohtaan D1221).
Erityisloma	Työntekijöille suoritettavat maksut vapaapäivistä, joita on pidetty erityisistä syistä, kuten häiden, perheenjäsenen kuoleman, liiton edustajan tehtävien, asepalveluksen tai valamiespalvelun vuoksi. (Työnantajan työntekijöille suorittamat maksut sairauspoissaolopäiviltä ja äitiyslomapäiviltä kirjataan työnantajan sosiaaliturvamaksuihin kohtaan D1221).

D114 *Luontoismuotoiset palkat ja palkkiot*

Tällä tarkoitetaan kaikkia niitä tavaroita ja palveluja, jotka työnantaja on antanut työntekijän käyttöön maksutta tai alennettuun hintaan. Siihen kuuluvat yrityksen tuotteet, työsuhdeasunnot ja -autot sekä osakeoptiot ja osakeosto-ohjelmat. Jos saatavilla on luontoismuotoisia palkkoja ja palkkioita koskevan henkilökohtaisen tuloverotuksen tietoja, niitä voidaan käyttää tässä tarkoituksessa. [EKT 2010, 4.04, 4.05 ja 4.06 kohta, koodi D.11]

Esimerkkejä muuttujaan D114 sisältyvistä palkoista ja palkkioista

Kustannuserä	Kuvaus	Alajaottelu
Tuotealennukset	Työnantaja myy työntekijöille tuotteita alennettuun hintaan. Luontoismuotoinen tulo on markkinahinnan ja alennetun hinnan välinen ero.	D1141
Ilmainen asunto tai asuntotuki	Työnantaja maksaa työntekijöiden asumiskustannukset kokonaan tai osittain. Myös tämä luontoismuotoinen tulo saadaan vertaamalla alennettua hintaa markkinahintaan.	D1142
Työnantajan omistaman auton käyttö	Työnantaja vastaa työntekijälle työ- ja yksityiskäyttöön antamansa oman auton juoksevista kuluista. (Luontoismuotoinen tulo vastaa yksityisauton käytön arvoa.)	D1143
Ilmainen polttoaine tai polttoainekorvaus	Työnantaja maksaa omistamansa auton käyttöön liittyvät työntekijälle aiheutuvat polttoainekulut kokonaan tai osittain. Luontoismuotoinen tulo vastaa edun rahamääräistä arvoa.	D1143
Osakeosto-ohjelmat	Osakeperusteiset luontoissuoritukset, kun työntekijöille myönnetään osakkeita osana korvauspakettia. Työntekijä saa osakkeet välittömästi markkinahintaa alhaisempaan hintaan. (Osakkeiden arvonnousuoikeudet ovat käteisenä maksettavia osakeperusteisia korvauksia, jotka kirjataan kohtaan D1112.)	D1144

Kustannuserä	Kuvaus	Alajaottelu
Osakeoptiot	Osakeperusteiset luontoissuoritukset, kun työntekijöille myönnetään osakkeita osana korvauspakettia. Työntekijä saa oikeuden ostaa osakkeita täsmällisesti määriteltynä tulevana ajankohtana jo nyt vahvistettavaan hintaan. (Osakkeiden arvonnousuoikeudet ovat käteisenä maksettavia osakeperusteisia korvauksia, jotka kirjataan kohtaan D1112.)	D1144
Ilmainen tai tuettu pysäköinti työpaikalla	Työnantaja antaa työntekijöiden käyttöön pysäköintipaikat alennettuun hintaan tai ilmaiseksi. Luontoismuotoinen tulo vastaa edun rahamääräistä arvoa.	D1145
Matkapuhelimen ilmainen tai tuettu käyttö	Työnantaja antaa matkapuhelimen työ- ja yksityiskäyttöön ja maksaa kaikki siihen liittyvät kustannukset. Tulo vastaa edun rahamääräistä arvoa.	D1145
Ilmaiset työmatkat tai työmatkakorvaus	Työntekijöiden työmatkakustannukset korvataan kokonaan tai osittain. Luontoismuotoinen tulo vastaa edun rahamääräistä arvoa.	D1145
Ilmaiset ateriat tai ateriakorvaus	Työnantaja järjestää työntekijälle ateriat alennettuun hintaan tai ilmaiseksi. Luontoismuotoinen tulo vastaa edun rahamääräistä arvoa.	D1145
Etätyöhön liittyvien kustannusten maksaminen osittain tai kokonaan	Työnantaja maksaa etätyöhön liittyvät työntekijän kustannukset (ainoastaan, jos internetliittymään, lämmitykseen, sähköön liittyvät kustannukset katetaan kokonaisuudessaan), mikä hyödyttää työntekijää myös yksityisenä käyttäjänä. Luontoismuotoinen tulo vastaa edun rahamääräistä arvoa. Osittainen hyvitys, joka ei hyödytä työntekijää, kirjataan kohtaan D3.	D1145

D1141 *Yrityksen tuotteet (vapaaehtoinen)*

Tämä muuttuja sisältää tuotteet, jotka annetaan maksutta työntekijöille yksityiskäyttöön tai jotka myydään henkilökunnalle omakustannushintaa alhaisempaan hintaan. Näihin tuotteisiin kuuluvat muun muassa elintarvikkeet ja juomat (lukuun ottamatta työpaikkaruokaloista ja ateriakupongeista aiheutuvia kustannuksia), hiili, kaasu, sähkö, polttoöljy, lämmitys, jalkineet ja vaatetus (työvaatteita lukuun ottamatta) ja tietokoneet.

Yritykselle aiheutuvat kustannukset kirjataan nettomääräisinä, eli ilmoitetaan ilmaiseksi annettujen tuotteiden kustannukset tai kustannusten ja henkilökunnalta veloitettavan hinnan välinen erotus. Myös hyödyntämättömät luontoismuotoiset korvaukset ja etuudet on kirjattava.

D1142 *Työsuhdeasunnot (vapaaehtoinen)*

Muuttuja sisältää työnantajalle työntekijöiden asumisen tukemisesta aiheutuvat kustannukset. Niihin sisältyvät i) yrityksen omistamista asunnoista aiheutuvat kulut (rakennusten huolto- ja isännöitsijäpalvelujen kustannukset sekä asuntoihin liittyvät verot ja vakuutukset), ii) henkilöstölle asuntorakentamista tai asunnonostoa varten myönnettävät pienikorkoiset lainat (markkinakoron ja alennetun koron välinen erotus) ja iii) työntekijöille asumista ja asettautumista varten myönnettävät kustannuskorvaukset ja tuet, joihin ei kuitenkaan lueta muuttoavustuksia. Tähän eivät kuulu työntekijöille heidän joidenkin asumiskustannustensa kattamiseksi maksettavat kotitalouslisät, jotka kirjataan kohtaan D1111.

D1143 *Työsuhdeautot (vapaaehtoinen)*

Muuttuja kattaa työsuhdeautot eli kustannukset, joita yritykselle aiheutuu työsuhdeautojen tarjoamisesta työntekijöille yksityiskäyttöön. Sen olisi sisällettävä yritykselle aiheutuneet nettomääräiset juoksevat kulut (leasingrahoituksen vuosikustannukset ja -korot, arvonalennus, vakuutukset, huolto ja korjaukset sekä pysäköintikulut). Siihen ei saisi sisällyttää kyseisten ajoneuvojen ostosta aiheutuvia pääomakustannuksia, niiden jälleenmyynnistä saatavaa tuloa tai työhön liittyvästä käytöstä johtuvien kustannusten osuutta.

Estimaattien olisi perustuttava yrityksissä saatavilla oleviin tietoihin, kuten tietoihin tämäntyyppisestä ajoneuvokannasta, arvioihin ajoneuvokohtaisista keskimääräisistä kustannuksista sekä arvioihin siitä, miten paljon työntekijät käyttävät ajoneuvoja yksityiskäyttöön.

D1144 *Osakeoptiot ja osakeosto-ohjelmat (vapaaehtoinen)*

Tämä vapaaehtoinen muuttuja käsittää kaikentyyppiset osakeperusteisiin korvauksiin liittyvät luontoissuoritukset. Tähän luokkaan kuuluvat osakeoptiot, osakeosto-ohjelmat ja muut oman pääoman ehtoiset instrumentit, jotka voivat tulevaisuudessa muuttua. Tällaisille instrumenteille on tyypillistä, että ne ovat omana pääomana maksettavia eli niihin liittyy oman pääoman ehtoisten instrumenttien siirto työnantajalta työntekijälle. Kohdan D1144 kattamat korvausmuodot ovat samat kuin Kansainvälisen tilinpäätösstandardin 2 ”Osakeperusteiset maksut” kohtaan ”Omana pääomana maksettavat osakeperusteiset liiketoimet” sisältyvät korvaukset.

Osakeosto-ohjelmissa yleensä siirretään osakkeita työnantajayritykseltä työntekijöille. Siirto tapahtuu nykyajassa (myöntämispäivä) ja perustuu tämän päivän markkinahintaa alhaisempaan hintaan (lunastushinta). Yritykselle koituvat kustannukset saadaan kertomalla osakkeiden lukumäärä markkinahinnan ja lunastushinnan erotuksella.

Osakeoptio-ohjelmissa yleensä siirretään oikeus ostaa työnantajayritykseltä osakkeita täsmällisesti määritellyn tulevan ajankohdan (oikeuden syntymispäivä) jälkeen jo nyt vahvistettavaan edulliseen lunastushintaan (myöntämispäivä). Työntekijät käyttävät tätä oikeutta vain, jos markkinahinta on korkeampi kuin lunastushinta oikeuden syntymispäivänä tai sen jälkeen. Yritykselle koituvat kustannukset saadaan myös tällöin kertomalla osakkeiden lukumäärä markkinahinnan ja lunastushinnan erotuksella. Sekä työvoimakustannustilastoissa että tilinpidossa kustannukset kirjataan ja jaetaan oikeuden syntymisajanjaksolle, joka on myöntämispäivän ja oikeuden syntymispäivän välinen ajanjakso. Arvot ovat epävarmoja oikeuden syntymisajanjaksolla, joten ne on estimoitava.

Muuttujan D1144 estimaatti viitevuodelle voidaan parhaiten määritellä noudattamalla Kansainvälisen tilinpäätösstandardin 2 ”Osakeperusteiset maksut”, ohjeistusta. Jos tällaista estimaattia ei ole käytettävissä, voidaan kirjata kirjanpitostandardien tai jäsenvaltion verosäännösten mukaiset arvot edellyttäen, että ne kattavat muuttujan D1144 oman pääoman ehtoiset instrumentit ja koskevat aiheen ”työvoimakustannusten rakenne” viitejaksoa.

Kun maksujen tarkoituksena on perustaa erityinen rahasto yhtiön osakkeiden hankkimiseksi työntekijöille, maksuista on vähennettävä niiden perusteella mahdollisesti myönnettävät verohelpotukset, vaikka kyseiset rahoitusvarat eivät olisikaan välittömästi työntekijöiden käytettävissä. Käteisenä maksettavat osakeperusteiset korvaukset, kuten osakkeiden arvonnousuoikeudet, eivät sisälly muuttujaan D1144 vaan kohtaan D1112.

D1145 *Muut (vapaaehtoinen)*

Muuttuja kattaa etenkin työnantajan maksettaviksi tulevat epäsuorat etuudet, kuten

— työpaikkaruokalat ja ateriakupongit;

— kulttuuriin, urheiluun ja vapaa-aikaan liittyvät palvelut;

— lastentarhat ja päivähoitopalvelut;

— henkilökuntamyymälät;

— kodin ja tavanomaisen työpaikan välisistä matkoista aiheutuvat kustannukset;

— maksut ammattiliittojen rahastoihin ja yhteistyökomiteoiden kustannukset.

Näihin kustannuksiin sisältyy aina edellä mainittuihin sosiaali-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluihin varattujen rakennusten ja rakennelmien pienet korjaustyöt ja säännöllinen huolto. Kohtaan D1145 ei kuitenkaan sisällytetä palkkoja ja palkkioita, jotka yritys maksaa suoraan kyseisissä paikoissa työskentelevälle henkilöstölle.

D11A *Oppisopimusopiskelijoiden palkat ja palkkiot*

Tämä muuttuja sisältää kaikki kohdassa D11 luetellut oppisopimusopiskelijoita koskevien palkkojen ja palkkioiden osatekijät.

D12 *Työnantajan sosiaaliturvamaksut*

Muuttuja käsittää määrän, joka vastaa niiden sosiaaliturvamaksujen arvoa, jotka työnantajat maksavat sosiaaliturvajärjestelmiin tai muihin työntekoon perustuviin sosiaalivakuutusjärjestelmiin varmistaakseen työntekijöilleen oikeuden sosiaalietuuksiin. Työnantajan sosiaaliturvamaksut voivat olla tosiasiallisia tai laskennallisia. [EKT 2010, 4.08 kohta, koodi D.12; Euroopan yritystilastot, muuttuja 220303 (”Sosiaaliturvamaksut”)]

Ne kattavat seuraavat riskit ja tarpeet:

sairaus

invaliditeetti, työkyvyttömyys

työtapaturma tai ammattitauti

vanhuus

leskeys ja orpous

äitiys

perhe

työllisyyden edistäminen

työttömyys

asuminen

koulutus

yleinen köyhyys.

[EKT 2010, 4.84 kohta]

Niihin sisältyvät oppisopimusopiskelijoille maksettavat työnantajan sosiaaliturvamaksut, jotka kirjataan myös niitä koskevaan muuttujaan (D12A), niiden maiden osalta, joiden kohdalla se on tarpeen.

Työnantajan sosiaaliturvamaksujen eri osatekijät esitetään kaaviossa 4.

D121 *Työnantajan todelliset sosiaaliturvamaksut*

Työnantajan todelliset sosiaaliturvamaksut koostuvat maksuista, joita työnantajat suorittavat työntekijöiden hyväksi vakuutuksenantajille (sosiaaliturvarahastoihin ja muihin työntekoon perustuviin sosiaalivakuutusjärjestelmiin). Tällaiset maksut kattavat lakisääteiset, sovitun käytännön mukaiset, sopimukseen perustuvat ja vapaaehtoiset vakuutusmaksut sosiaalisten riskien tai tarpeiden varalta. Työnantajan todelliset sosiaaliturvamaksut kirjataan sille ajanjaksolle, jona työ on tehty. [EKT 2010, 4.09 kohta, koodi D.121 ja 4.12 kohdan b alakohta kirjausajankohdan osalta]

Esimerkkejä muuttujaan D121 sisältyvistä maksuista

Kustannuserä	Kuvaus	Alajaottelu
Työnantajien maksut työkyvyttömyyttä varten tarkoitettuihin vakuutusjärjestelmiin	Työnantajan säännölliset rahastoidut maksut vakuutusjärjestelmään.	D1211

Kustannuserä	Kuvaus	Alajaottelu
Työnantajien lakisääteiset maksut eläkerahastoihin	Työnantaja suorittaa työntekijän työssäoloaikana maksuja eläkejärjestelmään, jossa on mukana sosiaaliturvarahasto, vakuutuslaitos tai itsenäinen eläkerahasto.	D1211
Työnantajan korotetut eläkemaksut	Työnantaja suorittaa ylimääräisiä maksuja työntekijän eläkejärjestelmään.	D1212

D1211 *Työnantajan lakisääteiset sosiaaliturvamaksut*

Muuttuja käsittää laissa pakollisiksi säädetyt työnantajan maksut sosiaaliturvalaitoksille tai sosiaalivakuutusjärjestelmiin kohdassa D12 lueteltujen riskien ja tarpeiden kattamiseksi. Nämä lakisääteiset maksut on kirjattava nettomäärinä, joista on vähennetty mahdolliset tukipalkkiot.

Niihin sisältyvät erityisesti lakisääteiset maksut seuraaviin:

a) vanhuuseläkettä, sairautta, äitiyttä ja työkyvyttömyyttä varten tarkoitettuihin vakuutusjärjestelmiin suoritetut maksut;

b) työttömyysvakuutusjärjestelmät;

c) työtapaturmia ja ammattitauteja varten tarkoitetut vakuutusjärjestelmät;

d) perhetukijärjestelmät.

Niihin eivät sisälly perhe-etuudet ja muut raha-avustukset, jotka vahvistetaan työehtosopimuksin tai vapaaehtoisin sopimuksin, sillä ne kirjataan työnantajan laskennallisiin sosiaaliturvamaksuihin (D122).

D1212 *Työehtosopimuksen mukaiset, sopimusperusteiset ja vapaaehtoiset työnantajan sosiaaliturvamaksut*

Näihin maksuihin kuuluvat kaikki työnantajan sosiaaliturvalaitoksille tai sosiaalivakuutusjärjestelmiin kohdassa D12 lueteltujen riskien ja tarpeiden kattamiseksi suorittamat maksut, jotka työnantaja suorittaa lakisääteisten maksujen lisäksi. Näitä maksuja kirjattaessa olisi otettava huomioon mahdollisesti kyseeseen tulevat verohelpotukset.

Näitä maksuja suoritetaan erityisesti seuraaviin:

a) lisäeläkejärjestelmät, ammatilliset eläkejärjestelmät (vakuutusyhtiöiden hoitamat vakuutusjärjestelmät, työntekijöiden hoitamat vakuutusrahastot, kirjanpitovarausjärjestelmät sekä kaikki muut lisäeläkejärjestelmien rahoittamisesta aiheutuvat kustannukset);

b) vapaaehtoiset sairausvakuutusjärjestelmät;

c) vapaaehtoiset työttömyysvakuutusjärjestelmät.

D122 *Työnantajan laskennalliset sosiaaliturvamaksut*

Työnantajan laskennallisia sosiaaliturvamaksuja käytetään kokonaistyövoimakustannusten määrittämiseen työn tekemisen ajankohtana. Ne ovat pakollisten suorien sosiaalietuuksien vastine työn tekemisen ajankohtana ja vapaaehtoisten suorien sosiaalietuuksien vastine hetkellä, jolloin kyseiset etuudet suoritetaan.

Työnantajat suorittavat rahastoimattomat sosiaalietuudet suoraan nykyisille tai entisille työntekijöilleen ja muille etuuksiin oikeutetuille henkilöille ilman, että tätä tarkoitusta varten käytetään sosiaaliturvarahastoa, vakuutuslaitosta tai itsenäistä eläkerahastoa tai perustetaan erillinen erityis- tai vararahasto. Etuudet maksetaan sen sijaan rahastoimattomia ohjelmia hallinnoivien työnantajien omista varoista. Se, että työnantajat maksavat tietyt sosiaalietuudet suoraan eivätkä sosiaaliturvarahastojen tai muiden vakuutuksenantajien välityksellä, ei millään tavoin muuta etuuksien luonnetta sosiaaliturvaetuuksina. Kohta D122 voi olla erityisen relevantti työnantajan ollessa markkinaton tuottaja (julkishallinnon sektori).

Kohtaan D122 kirjattavan summan määrittelyssä käytetään työnantajien tulevia velvoitteita tarjota sosiaaliturvaetuuksia. Vakuutusmatemaattisin perustein lasketut estimaatit ovat parhaita lähteitä muuttujan D122 laskennassa rahastoimattomia sosiaalivakuutusjärjestelmiä hallinnoivien työnantajien osalta. Jos tällaisia vakuutusmatemaattisia estimaatteja ei ole käytettävissä, olisi sovellettava muita estimointimenetelmiä. Joissakin maissa muuttujan D122 estimaattina käytetään havainnoitavissa olevia maksettuja rahastoimattomia sosiaalietuuksia, joista on vähennetty mahdolliset työntekijöiden sosiaaliturvamaksut.

Muuttuja D122 sisältää etenkin eläkkeisiin ja terveydenhuoltoon liittyvät työnantajan laskennalliset sosiaaliturvamaksut. Lisäksi siihen kuuluu niiden palkkojen ja palkkioiden arvoa vastaava summa, joiden maksamista työnantajat tilapäisesti jatkavat työntekijöidensä sairauden, äitiysloman, työtapaturman, työkyvyttömyyden, irtisanomisen tai vastaavan tilanteen yhteydessä, jos kyseinen summa voidaan eritellä. [EKT 2010, 4.10 kohta, koodi D.122 ja 4.12 kohdan c alakohta kirjausajankohdan osalta]

Esimerkkejä muuttujaan D122 sisältyvistä maksuista

Kustannuserä	Kuvaus	Alajaottelu
Äitiyslomakorvaukset	Työnantaja suorittaa äitiysloman aikana maksuja suoraan työntekijälle korvauksena tulonmenetyksestä.	D1221
Virkamiesten eläkkeitä vastaavat työnantajan laskennalliset sosiaaliturvamaksut	Työnantaja ei suorita maksuja eläkejärjestelmään työntekijän työssäoloaikana. Eläkkeet maksetaan myöhemmin työnantajan omista varoista.	D1222
Osa-aikaista varhaiseläkettä koskeviin järjestelmiin suoritettavat maksut	Työnantajan suorittamat ylimääräiset maksut osa-aikaeläkejärjestelmiin.	D1222
Työehtosopimukseen perustuva eroraha	Työnantaja maksaa erorahan yrityksen palveluksesta lähtevälle työntekijälle suoraan.	D1223
Työehtosopimuksin tai vapaaehtoisin sopimuksin vahvistettavat perhe-etuudet	Työantajan maksamat perhe-etuudet ja muut raha-avustukset, jotka menevät lakisääteisiä vaatimuksia pidemmälle.	D1224
Koulutusavustukset	Työnantaja vastaa osittain tai kokonaan yrityksen ulkopuolella suoritetun työhön liittymättömän koulutuksen kustannuksista.	D1224
Avioitumisen tai lapsen syntymän yhteydessä suoritettava korvaus	Kyseisen tapahtuman johdosta työntekijälle suoritettava maksu.	D1224
Lapsen ilmainen koulutus tai koulutustuki	Työntekijän lasten koulutuskustannukset maksetaan kokonaan tai osittain.	D1224
Korvaus lyhennetystä työajasta	Työntekijöille maksettava ennalta vahvistettu täysimääräinen tai osittainen korvaus normaalin työajan lyhentämisestä. (Jokaisena palkanmaksukautena suoritettavat lisäkorvaukset kirjataan kohtaan D1111).	D1224

D1221 *Sairauden johdosta maksetut ennalta vahvistetut korvaukset (vapaaehtoinen)*

Tämä muuttuja koostuu summista, jotka työnantaja maksaa suoraan työntekijöille sairaus- tai äitiysloman tai työtapaturman johdosta tulojen takaamiseksi ja ansionmenetyksen korvaamiseksi ja joista on vähennetty sosiaaliturvalaitosten työnantajille suorittamat hyvitykset.

D1222 *Eläkkeisiin ja terveydenhuoltoon liittyvät työnantajan laskennalliset sosiaaliturvamaksut (vapaaehtoinen)*

Muuttujan D122 tämä osa sisältää laskennalliset maksut rahastoimattomiin eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmiin etenkin julkishallinnon sektorilla. Joissakin maissa julkisyhteisöjen sektorin työnantajilla on rahastoimattomia eläkejärjestelmiä joko kaikille työntekijöille tai tietyille ryhmille (virkamiehille). Tällöin työnantaja ei perusta erityisvarantoja tai kerrytä varoja tulevien eläkkeiden maksua varten. Näiden työntekijöiden osalta on otettava huomioon työnantajien laskennalliset maksut eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmiin.

D1223 *Korvaukset yrityksen palveluksesta lähteville työntekijöille (vapaaehtoinen)*

Tämä osa sisältää irtisanotuille työntekijöille maksetut korvaukset (eroraha ja irtisanomiskorvaus), jos näitä maksuja joko edellytetään laissa tai ne liittyvät työehtosopimukseen tai jos sopimukseen liittymisen olemassaoloa ei tunneta. Työnantajan päätettävissä olevat maksut eli maksut, joita ei säännellä laissa tai jotka eivät liity työehtosopimukseen, sisällytetään kohtaan D1112.

Eläkkeelle siirtyville työntekijöille suoritettuja, esim. eläkeoikeuden osana olevia maksuja ei pitäisi sisällyttää kohtaan D1223.

D1224 *Muut työnantajan laskennalliset sosiaaliturvamaksut (vapaaehtoinen)*

Tähän kohtaan sisältyvät kaikki muut työnantajan laskennalliset sosiaaliturvamaksut, joita ei ole mainittu muualla, kuten koulutusavustukset työntekijöille ja heidän perheenjäsenilleen ja lyhennetyn työajan johdosta maksetut ennalta vahvistetut korvaukset. Nämä korvaukset ovat työnantajan suoria maksuja lyhennettyä työaikaa tekeville työntekijöille tulojen takaamiseksi, ja niistä on vähennetty sosiaaliturvalaitosten työnantajille suorittamat hyvitykset.

D12A *Työnantajan sosiaaliturvamaksut oppisopimusopiskelijoiden osalta*

Tämä muuttuja on oppisopimusopiskelijoiden muodostaman osajoukon osalta tosiasiallisesti suoritettujen maksujen (D121) ja laskennallisten maksujen (D122) summa. [EKT 2010, 4.09 kohta, koodi D.121, 4.10 kohta, koodi D.122 ja 4.12 kohdan c alakohta kirjausajankohdan osalta]

D2 *Työnantajalle ammatillisesta koulutuksesta koituneet kustannukset*

Näihin kuuluvat muun muassa seuraavat kustannuserät: ammatilliseen koulutukseen liittyvien palvelujen kustannukset (myös oppisopimusopiskelijoiden sekä palkallisten harjoittelijoiden ja muiden harjoittelijoiden osalta, lukuun ottamatta heidän palkkojaan ja palkkioitaan); rakennusten ja rakennelmien pienet korjaustyöt sekä huolto ilman henkilöstökustannuksia; kursseille osallistumisen kustannukset; yrityksen ulkopuolisten kouluttajien palkkiot; opetusvälineistä aiheutuvat kustannukset; maksut, jotka yritys suorittaa ammatillista koulutusta järjestäville organisaatioille. Kustannuksista olisi vähennettävä ammatilliseen koulutukseen liittyvät tukipalkkiot. (EKT 2010: Välituotekäyttö)

Esimerkkejä muuttujaan D2 sisältyvistä maksuista

Kustannuserä	Kuvaus
Yrityksen ulkopuolisille kouluttajille maksettavat palkkiot	Yrityksessä järjestettyjen seminaarien muodossa toteutettuun ammatilliseen koulutukseen liittyvät kustannukset (tukipalkkioita ei oteta tässä huomioon).
Opetusvälineistä aiheutuvat kustannukset	Ammatilliseen koulutukseen liittyvät kustannukset. Tällaisia ovat esim. erikoistuneiden yritysten kehittämät intranetpohjaiset verkkokurssit (tukipalkkioita ei oteta tässä huomioon).

D3 *Työnantajan muut kustannukset*

Tähän kuuluvat erityisesti

a) henkilöstöhankinnan kustannukset [näitä ovat muun muassa yksityisille työnvälitystoimistoille maksetut palkkiot, työpaikkailmoittelun kustannukset, haastatteluun kutsuttujen hakijoiden matkakustannukset ja uusille työntekijöille maksettavat asettautumiskorvaukset, mutta näihin kustannuksiin eivät kuitenkaan sisälly juoksevat hallintokulut (kuten toimistokulut ja henkilökunnan palkat)];

b) työnantajan tarjoamat työvaatteet;

c) työntekijöille maksettavat päivärahat liikematkalla aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi ([7]);

d) etätyöskentelyyn liittyvät työntekijän kustannukset (esim. internetliittymän tai lämmitys- tai sähkölaskun korvaaminen vain osittain), kun ne eivät hyödytä työntekijää yksityisenä käyttäjänä. Työntekijää yksityisenä käyttäjänä hyödyttävä täysimääräinen korvaus kirjataan kohtaan D1145.

(EKT 2010: Välituotekäyttö)

Esimerkkejä muuttujaan D3 sisältyvistä maksuista

Kustannuserä	Kuvaus
Työvaatekorvaus	Korvaus maksetaan ammateissa, joissa vaaditaan erityinen, muuhun kuin yksityiskäyttöön tarkoitettu vaatetus, esim. suoja- tai edustusvaatetus.
Rekrytointikustannukset	Työnvälitystoimistoille maksetut palkkiot ja työpaikkailmoittelun kustannukset.
Sijoittautumis- tai muuttokorvaus	Korvaus, joka maksetaan kun työntekijä määrätään vaihtamaan asuinpaikkaa.
Etätyöhön liittyvien kustannusten maksaminen osittain tai kokonaan	Internetliittymän maksaminen osittain, osittainen lämmitys- tai sähkölaskun korvaaminen.

D4 *Työnantajan maksamat työhön kohdistuvat verot*

Tämä muuttuja kattaa kaikki kokonaispalkkaan tai -palkkioihin tai työhön perustuvat verot. Nämä verot katsotaan työvoimakustannuksiksi.

Muuttuja D4 kattaa lisäksi joissakin maissa työnantajan maksettaviksi tulevat rangaistusverot, joiden perusteena on palvelukseen otettujen vammaisten henkilöiden liian pieni määrä, sekä muut vastaavat verot ja maksut.

Se ei sisällä työnantajan maksamia sosiaaliturvamaksuja eikä määriä, jotka työnantaja pidättää työntekijän maksettavaksi tulevien sosiaaliturvamaksujen tai tuloverojen maksamista varten. [EKT 2010, 4.23 kohdan c alakohta, koodi D.29]

D5 *Työnantajan saamat työvoimatuet*

Työnantajan saamiin tukipalkkioihin kuuluvat kaikki työnantajalle maksetut tukipalkkiot, joiden tarkoituksena on rahoittaa työnantajan maksamista välittömistä korvauksista aiheutuvat kustannukset joko osittain tai kokonaan mutta joita ei ole tarkoitettu sosiaaliturvan eikä koulutuskustannusten rahoittamiseen. Ne eivät sisällä sosiaaliturvalaitosten tai ylimääräisten vakuutusrahastojen työnantajalle suorittamia hyvityksiä. Ne sisältävät työvoimatuet, joilla korvataan oppisopimusopiskelijoille ja maksetuille harjoittelijoille ja muille harjoittelijoille maksettavien palkkojen kustannukset. Oppisopimusopiskelijoita koskevat työvoimatuet kirjataan myös niitä koskevaan muuttujaan (D5A) niiden maiden osalta, joiden kohdalla se on tarpeen. [EKT 2010, 4.37 kohdan a alakohta, koodi D.39]

([7]) – Päivärahan on tarkoitus kattaa seuraavat kustannukset: ruoka (ateriat), julkisen liikenteen liput liikematkan kohdepaikassa (esim. raitiovaunu, linja-auto, juna, taksi; lukuun ottamatta saavuttaessa käytettyä ensimmäistä liikennevälinettä ja viimeistä liikennevälinettä, jota käytetään palattaessa maahan, jossa työpaikka sijaitsee), mutta se maksetaan kertakorvauksena niin, että työntekijä voi päättää sen käytöstä. Liikekirjanpidossa päivärahat kirjataan työhön liittyvien kustannusten korvauksiksi (kuten matkakustannukset työpaikalle ja sieltä pois). Kansantalouden tilinpidossa ne ovat osa palkansaajakorvauksia. Työvoimakustannustilastoissa ne olisi kirjattava kohtaan D3 ”Työnantajan muut kustannukset”.
– Liikematkan aikaiset matkakustannukset liittyvät yleensä juna-, lento- tai linja-autolippujen kustannuksiin tai yksityisauton käytöstä työhön liittyviin tarkoituksiin aiheutuviin maksuihin. Ne korvataan laskua vastaan (esim. juna-, lento- tai linja-autolipuista tai polttoainekustannuksista). Ne kirjataan välituotekäytöksi kansantalouden kirjanpidossa, eikä niitä sen vuoksi pitäisi kirjata.
– Majoituskustannukset kattavat kustannukset, joita työntekijöille aiheutuu yöpymisestä esim. hotelleissa. Ne korvataan, kun on esitetty pätevät asiakirjat siitä, että työntekijän täytyi maksaa kyseiset kustannukset. Ne kirjataan välituotekäytöksi kansantalouden kirjanpidossa, eikä niitä sen vuoksi pitäisi kirjata.

D5A *Työnantajan oppisopimusopiskelijoiden työllistämisestä saamat työvoimatuet*

Nämä ovat kohtaan D5 kirjattavia tukia, joilla hyvitetään oppisopimusopiskelijoille maksettavat korvaukset osittain tai kokonaan.

E. **Paikalliset yksiköt**

E1 *Paikallisten yksiköiden lukumäärä perusjoukossa*

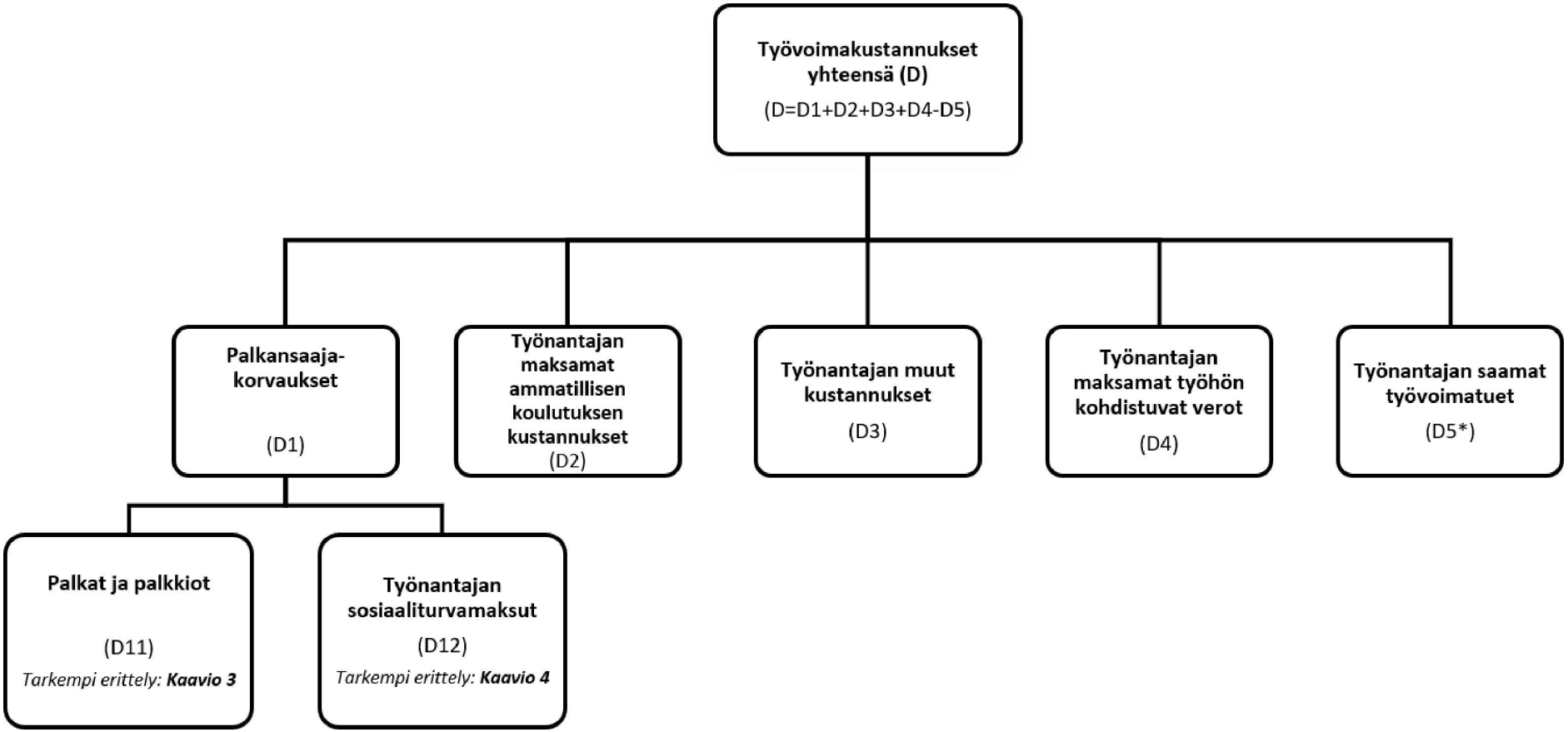
Tähän muuttujaan kirjataan kotimaisten yritysten koko perusjoukossa olevien paikallisten yksiköiden kokonaismäärä.

E2 *Paikallisten yksiköiden lukumäärä lopullisessa tietokokonaisuudessa*

Tähän muuttujaan kirjataan niiden paikallisten yksiköiden kokonaismäärä, joista kerätään tiedot aihetta ”työvoimakustannusten rakenne” varten. Ensin on vähennetty vastaamatta jättämiset ja sellaiset paikalliset yksiköt, jotka eivät kuulu tilaston perusjoukkoon.

Kaavio 2

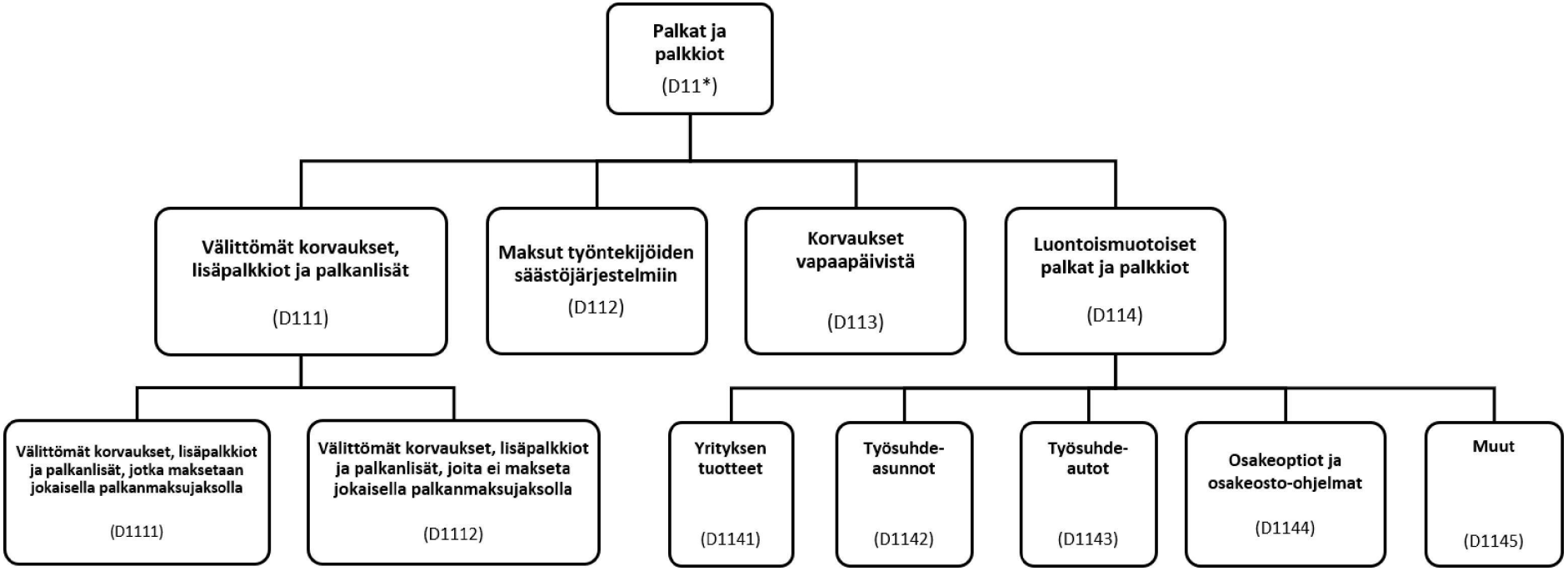
Työvoimakustannukset ja niiden tärkeimmät osatekijät

* josta ”Työnantajan oppisopimusopiskelijoiden työllistämisestä saamat työvoimatuet” (**D5A**)

Kaavio 3

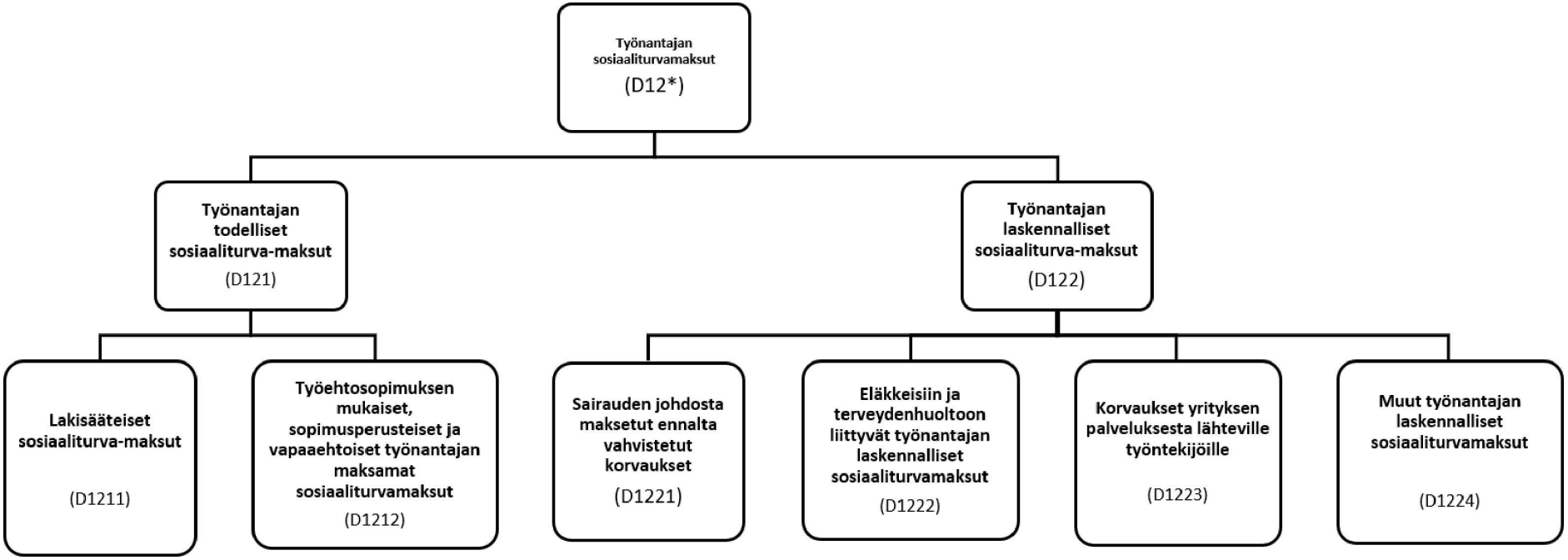
Osatekijän ”Palkat ja palkkiot” (D11) tarkempi erittely

* josta ”Oppisopimusopiskelijoiden palkat ja palkkiot” (**D11A**)

Kaavio 4

Osatekijän ”Työnantajan sosiaaliturvamaksut” (D12) tarkempi erittely

* josta ”Työnantajan sosiaaliturvamaksut oppisopimusopiskelijoiden osalta” (**D12A**)

LIITE II

Tavoiteltu tarkkuus

1. Otantamenetelmiä käyttävien jäsenvaltioiden on pyrittävä pitämään variaatiokerroin alle 1 prosentissa siltä osin kuin on kyse keskimääräisistä tuntikohtaisista työvoimakustannuksista, jotka mitattiin kaikkien sellaisten (osa-aikaisten ja kokoaikaisten) työntekijöiden osalta, jotka työskentelevät sellaisten kotimaisten yritysten, joissa on vähintään 10 työntekijää ja jotka toimivat sellaiseen NACE-pääluokkaan kuuluvalla toimialalla, johon sovelletaan asetuksen (EU) 2025/941 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua aihetta ”työvoimakustannusten rakenne”, kotimaisissa paikallisissa yksiköissä.

2. Otantamenetelmiä käyttävien jäsenvaltioiden on pyrittävä pitämään variaatiokerroin alle 10 prosentissa siltä osin kuin on kyse keskimääräisistä tuntikohtaisista työvoimakustannuksista, jotka mitattiin kaikkien sellaisten (osa-aikaisten ja kokoaikaisten) työntekijöiden osalta, jotka työskentelevät kotimaisten yritysten, joissa on vähintään 10 työntekijää, kotimaisissa paikallisissa yksiköissä. Tätä vaatimusta sovelletaan kaikkiin NACE-pääluokkiin, joihin sovelletaan asetuksen (EU) 2025/941 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua aihetta ”työvoimakustannusten rakenne”. Sitä ei kuitenkaan sovelleta NACE-pääluokkiin, joiden osuus kaikkien niiden NACE-pääluokkien, joihin sovelletaan aihetta ”työvoimakustannusten rakenne”, kokonaistyövoimakustannuksista on alle 1 prosentin.

3. Tämän asetuksen mukaisesti toimitettuihin tietoihin on merkittävä ”luotettavuus heikko”, jos niiden variaatiokerroin on yli 25 prosenttia.